

TỈNH ỦY KHÁNH HÒA
BAN TUYÊN GIÁO

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
Khánh Hòa, ngày 01 tháng 02 năm 2023

*

Số 1640-CV/BTGTU

Định hướng hoạt động kỷ niệm

80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam”

- Kính gửi:
- Sở Văn hóa và Thể thao,
  - Sở Thông tin và Truyền thông,
  - Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh,
  - Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh,
  - Báo Khánh Hòa, Đài Phát thanh và Truyền hình Khánh Hòa,
  - Ban tuyên giáo các huyện ủy, thị ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy.

SỞ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG TỈNH KHÁNH HÒA	
ĐẾN	Số: 1090
Chuyển:	Ngày: 06/02/23
Số và ký hiệu HS:	

“Đề cương về văn hóa Việt Nam” do đồng chí Tổng Bí thư Trường Chinh soạn thảo và được thông qua tại Hội nghị Ban Thường vụ Trung ương, tháng 02/1943. Đây là văn kiện có tính cương lĩnh đầu tiên của Đảng về văn hóa; đề cập toàn diện và sâu sắc những vấn đề có tính chất nền tảng về nguyên tắc, phương châm, phương hướng xây dựng nền văn hóa Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Trong suốt 80 năm qua, những nội dung, giá trị cốt lõi của Đề cương được Đảng ta không ngừng kế thừa, vận dụng và phát triển để từng bước hoàn thiện tư duy lý luận và nâng cao năng lực lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn trong lĩnh vực văn hóa, văn nghệ.

Thực hiện Kế hoạch số 203-KH/BTGTW, ngày 30/12/2022 của Ban Tuyên giáo Trung ương về tổ chức các hoạt động kỷ niệm 80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam” (1943-2023); đồng thời, tiếp tục triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, ý kiến chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc; các nghị quyết của Bộ Chính trị, Quốc hội, Chính phủ về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2020 - 2025, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy định hướng một số nội dung kỷ niệm 80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam” trên địa bàn tỉnh như sau:

1. Đề nghị Sở Văn hóa và Thể thao

- Tổ chức tốt các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, tuyên truyền, cổ động trực quan trên địa bàn tỉnh kỷ niệm 80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam” (gọi tắt là Đề cương) bằng hình thức phù hợp, linh hoạt, gắn với các hoạt động kỷ niệm 370 năm hình thành và phát triển tỉnh Khánh Hòa (1653 - 2023), tạo không khí phấn khởi, góp phần củng cố, bồi đắp niềm tin của Nhân dân với Đảng

thúc đẩy mạnh mẽ phong trào thi đua của cơ quan, đơn vị, địa phương trong thực hiện nhiệm vụ tốt chính trị năm 2023.

- Triển khai hưởng ứng Cuộc thi Tìm hiểu Văn hóa Việt Nam do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức đến các tầng lớp nhân dân, nhất là người dân thuộc khu vực vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

2. Đề nghị Sở Thông tin và Truyền thông

Chỉ đạo hệ thống thông tin cơ sở, công/trang thông tin điện tử các địa phương, đơn vị đăng, phát các tin, bài tuyên truyền về ý nghĩa lịch sử, giá trị lý luận và thực tiễn của Đề cương; kết quả thực hiện các chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quan điểm của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam; những thành tựu phát triển của đất nước, của tỉnh Khánh Hòa, kết quả trong thực hiện các nghị quyết của Bộ Chính trị, Quốc hội, Chính phủ về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa; phản ánh ý chí, khát vọng, tinh thần đoàn kết vượt qua khó khăn của Đảng bộ và Nhân dân trên địa bàn tỉnh trong việc xây dựng quê hương Khánh Hòa giàu đẹp.

3. Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh

- Tổ chức các hoạt động kỷ niệm “80 năm Đề cương về văn hóa Việt Nam (1943-2023)” bằng hình thức linh hoạt, phù hợp.

- Tuyên truyền, động viên văn nghệ sĩ dàn dựng, sáng tác các tác phẩm về đề tài ca ngợi Tổ quốc, ca ngợi Đảng, Bác Hồ, quê hương, đất nước, văn hóa, con người Việt Nam, văn hóa, con người Khánh Hòa... gắn với các hoạt động kỷ niệm 80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam”.

4. Báo Khánh Hòa, Đài Phát thanh và Truyền hình Khánh Hòa

- Đẩy mạnh tuyên truyền về ý nghĩa lịch sử, giá trị lý luận và thực tiễn to lớn, lâu bền của Đề cương; các quan điểm của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam; quảng bá hình ảnh đất nước, quê hương và con người Khánh Hòa, những giá trị tốt đẹp về hệ giá trị quốc gia, văn hóa, gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam, việc thực hiện mục tiêu xây dựng tỉnh Khánh Hòa là địa phương đáng sống, nơi Nhân dân có mức sống cao, hiền hòa, hạnh phúc theo Nghị quyết số 09-NQ/TW.

- Chủ động khai thác, cập nhật thông tin, hoặc tiếp phát các hoạt động kỷ niệm 80 năm ra đời “Đề cương về văn hóa Việt Nam” như:

+ Hội thảo khoa học “80 năm Đề cương về văn hóa Việt Nam (1943 - 2023)”, do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, dự kiến tổ chức ngày 28/02/2023.

+ Chương trình nghệ thuật đặc biệt kỷ niệm 80 năm “*Đề cương về văn hóa Việt Nam (1943 - 2023)*”, do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, dự kiến tổ chức ngày 28/02/2023.

+ Phim tài liệu “*80 năm Đề cương về văn hóa Việt Nam (1943 - 2023)*” do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sản xuất, Đài Truyền hình Việt Nam phát sóng.

+ Các chương trình, diễn đàn, tọa đàm, hội thảo do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương, Liên hiệp các Hội văn học, nghệ thuật Việt Nam, các cơ quan báo chí tổ chức từ tháng 01/2023 đến tháng 03/2023.

5. Ban tuyên giáo các huyện ủy, thị ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh

Chỉ đạo hệ thống báo cáo viên các cấp đẩy mạnh tuyên truyền đến cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân về: ý nghĩa lịch sử, giá trị lý luận và thực tiễn của Đề cương; kết quả thực hiện các chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đặc biệt là quan điểm của Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam; ý kiến chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc; tinh thần, thông điệp của Hội thảo Quốc gia “*Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới*” (ngày 29/11/2022); Chuyên đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh năm 2023 “*Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam gắn với khát vọng xây dựng tỉnh Khánh Hòa trở thành thành phố trực thuộc Trung ương vào năm 2030*”...

Trân trọng đề nghị các cơ quan, đơn vị, địa phương quan tâm thực hiện.

(Gửi kèm nội dung Đề cương về văn hóa Việt Nam năm 1943)

Nơi nhận:

- Như trên,
- Thường trực Tỉnh ủy (báo cáo),
- Lưu Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy.

**K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Lưu Hồng Vân

ĐỀ CƯƠNG VỀ VĂN HOÁ VIỆT NAM

(Năm 1943 của T.U.)

CÁCH ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Phạm vi vấn đề: Văn hoá bao gồm cả tư tưởng, học thuật, nghệ thuật.

2. Quan hệ giữa văn hoá và kinh tế, chính trị: nền tảng kinh tế của một xã hội và chế độ kinh tế dựng trên nền tảng ấy quyết định toàn bộ văn hoá của xã hội kia (hạ tầng cơ sở quyết định thượng tầng kiến trúc).

3. Thái độ Đảng Cộng sản Đông Dương đối với vấn đề văn hoá:

a) Mặt trận văn hoá là một trong ba mặt trận (kinh tế, chính trị, văn hoá) ở đó người cộng sản phải hoạt động.

b) Không phải chỉ làm cách mạng chính trị mà còn phải làm cách mạng văn hoá nữa.

c) Có lãnh đạo được phong trào văn hoá, Đảng mới ảnh hưởng được dư luận, việc tuyên truyền của Đảng mới có hiệu quả.

LỊCH SỬ VÀ TÍNH CHẤT VĂN HOÁ VIỆT NAM

1. Các giai đoạn trong lịch sử văn hoá Việt Nam.

a) Thời kỳ Quang Trung trở về trước: văn hoá Việt Nam có tính chất nửa phong kiến, nửa nô lệ, phụ thuộc vào văn hoá Trung Quốc.

b) Thời kỳ từ Quang Trung đến khi đế quốc Pháp xâm chiếm, văn hoá phong kiến có xu hướng tiểu tư sản.

c) Thời kỳ từ Pháp sang xâm chiếm đến nay: văn hoá nửa phong kiến, nửa tư sản và hoàn toàn có tính cách thuộc địa (chú ý phân biệt mấy giai đoạn trong thời kỳ này).

2. Tính chất văn hoá Việt Nam hiện tại: văn hoá Việt Nam hiện nay về hình thức là thuộc địa, về nội dung là tiền tư bản.

Chiến tranh và xu trào văn hoá hiện nay: ảnh hưởng của văn hoá phát xít làm cho tính chất phong kiến, nô dịch trong văn hoá Việt Nam mạnh lên, nhưng đồng thời chịu ảnh hưởng của văn hoá tân dân chủ, xu trào văn hoá mới của Việt Nam đang cố vượt hết mọi trở lực để nảy nở (văn nghệ bất hợp pháp).

NGUYÊN CỐ CỦA VĂN HOÁ VIỆT NAM DƯỚI ÁCH

PHÁT XÍT NHẬT - PHÁP

1. Những thủ đoạn phát xít trói buộc văn hoá và giết chết văn hoá Việt Nam:

a) Chính sách văn hoá của Pháp:

- Đàn áp các nhà văn hoá cách mạng dân chủ chống phát xít.

- Ra tài liệu tổ chức các cơ quan và các đoàn thể văn hoá để nhồi sọ.

- Kiểm duyệt rất ngặt những tài liệu văn hoá.

- Mua chuộc và hăm dọa các nhà văn hoá.

- Mật thiết liên lạc với tôn giáo để truyền bá văn hoá trung cổ, văn hoá ngu dân, v.v..

- Tuyên truyền chủ nghĩa đầu hàng và chủ nghĩa ái quốc mù quáng và hẹp hòi (chauvinisme).

- Làm ra vẻ sẵn sóc đến trí dục, thể dục và đức dục cho dân.

b) Chính sách văn hoá của Nhật:

- Tuyên truyền chủ nghĩa Đại Đông Á.

- Gây ra một quan niệm cho người Nhật là cứu tinh của giống da vàng và văn hoá Nhật Bản chiếu rọi những tia sáng văn minh tiến bộ cho các giống nòi Đại Đông Á, v.v..

- Tìm hết cách phô trương và giới thiệu văn hoá Nhật Bản (triển lãm, diễn thuyết, đặt phòng du lịch, viện văn hoá, trao đổi du học sinh, mời nghệ sĩ Đông Dương sang thăm nước Nhật, mở báo chí tuyên truyền, tổ chức ca kịch, chiếu bóng ...).

- Đàn áp các nhà văn chống Nhật và mua chuộc các nhà văn có tài.

2. Tiền đồ văn hoá Việt Nam: hai ức thuyết:

- Nền văn hoá phát xít (văn hoá trung cổ và nô dịch hoá) thắng thì văn hoá dân tộc Việt Nam nghèo nàn thấp kém.

- Văn hoá dân tộc Việt Nam sẽ do cách mạng dân chủ giải phóng thắng lợi mà được cởi mở xiềng xích và sẽ đuổi kịp văn hoá tân dân chủ thế giới. Hai ức thuyết, cái nào sẽ trở nên sự thực? Căn cứ vào điều kiện kinh tế, chính trị, xã hội hiện nay, cách mạng dân tộc Việt Nam nhất quyết sẽ làm cho ức thuyết thứ hai trở nên sự thực.

VẤN ĐỀ CÁCH MẠNG VĂN HOÁ VIỆT NAM

1. Quan niệm của người cộng sản về vấn đề cách mạng văn hoá:

a) Phải hoàn thành cách mạng văn hoá mới hoàn thành được cuộc cải tạo xã hội.

b) Cách mạng văn hoá muốn hoàn thành phải do Đảng Cộng sản Đông Dương lãnh đạo.

c) Cách mạng văn hoá có thể hoàn thành khi nào cách mạng chính trị thành công (cách mạng văn hoá phải đi sau

cách mạng chính trị. Những phương pháp cải cách văn hoá đề ra bấy giờ chỉ là dọn đường cho cuộc cách mạng triệt để mai sau).

2. Nền văn hoá mà cuộc cách mạng văn hoá Đông Dương phải thực hiện sẽ là văn hoá xã hội chủ nghĩa.

3. Cách mạng văn hoá Việt Nam và cách mạng dân tộc giải phóng:

a) Cách mạng văn hoá ở Việt Nam phải dựa vào cách mạng dân tộc giải phóng mới có điều kiện phát triển.

b) Cách mạng dân tộc giải phóng Việt Nam chỉ có thể trong trường hợp may mắn nhất đưa văn hoá Việt Nam tới trình độ dân chủ và có tính chất dân tộc hoàn toàn độc lập dựng nên một nền văn hoá mới.

c) Phải tiến lên thực hiện cách mạng xã hội ở Đông Dương, gây dựng một nền văn hoá xã hội ở khắp Đông Dương.

4. Ba nguyên tắc vận động cuộc vận động văn hoá nước Việt Nam trong giai đoạn này:

a) Dân tộc hoá (chống mọi ảnh hưởng nô dịch và thuộc địa khiến cho văn hoá Việt Nam phát triển độc lập).

b) Đại chúng hoá (chống mọi chủ trương hành động làm cho văn hoá phản lại đông đảo quần chúng hoặc xa đông đảo quần chúng).

c) Khoa học hoá (chống lại tất cả những cái gì làm cho văn hoá trái khoa học, phản tiến bộ).

Muốn cho ba nguyên tắc trên đây thắng, phải kịch liệt chống những xu hướng văn hoá bảo thủ, chiết trung, lập dị, bi quan, thần bí, duy tâm, v.v.. Nhưng đồng thời cũng phải chống xu hướng văn hoá quá trốn của bọn tởrốt-kít.

5. Tính chất của nền văn hoá mới Việt Nam: văn hoá mới Việt Nam do Đảng Cộng sản Đông Dương lãnh đạo chủ trương chưa phải là văn hoá xã hội chủ nghĩa hay văn hoá Xôviết (như văn hoá Liên Xô chẳng hạn).

Văn hoá mới Việt Nam là một thứ văn hoá có tính chất dân tộc về hình thức và tân dân chủ về nội dung. Chính vì thế nó cách mạng nhất và tiến bộ nhất ở Đông Dương trong giai đoạn này.

**NHIỆM VỤ CẦN KÍP CỦA NHỮNG NHÀ VĂN HOÁ
MÁC XÍT ĐÔNG DƯƠNG VÀ NHẤT LÀ NHỮNG NHÀ VĂN HOÁ
MÁC XÍT VIỆT NAM**

I- Mục đích trước mắt

- Chống lại văn hoá phát xít phong kiến, thoái bộ, nô dịch, văn hoá ngu dân và phỉn dân.
- Phát huy văn hoá tân dân chủ Đông Dương.

II- Công việc phải làm

a) Tranh đấu về học thuyết, tư tưởng (đánh tan những quan niệm sai lầm của triết học Âu, Á, có ít nhiều ảnh hưởng tai hại ở ta: triết học Khổng, Mạnh, Đêcác (Descartes), Bécông (Bergson), Căng (Kant), Nítso (Niesche), v.v. ; làm cho thuyết duy vật biện chứng và duy vật lịch sử thắng.

b) Tranh đấu về tông phái văn nghệ (chống chủ nghĩa cổ điển, chủ nghĩa lãng mạn, chủ nghĩa tự nhiên, chủ nghĩa tượng trưng, v.v.) làm cho xu hướng tả thực xã hội chủ nghĩa thắng.

c) Tranh đấu về tiếng nói, chữ viết:

- 1- Thống nhất và làm giàu thêm tiếng nói;
- 2- Ấn định mẹo văn ta;
- 3- Cải cách chữ quốc ngữ, v.v..

III- Cách vận động

- a) Lợi dụng tất cả khả năng công khai và bán công khai để:
  - 1- Tuyên truyền và xuất bản.

2- Tổ chức các nhà văn.

3- Tranh đấu giành quyền lợi thực tại cho các nhà văn, nhà báo, nghệ sĩ, v.v..

4- Chống nạn mù chữ, v.v..

b) Phối hợp mật thiết phương pháp bí mật và công khai thống nhất mọi hoạt động văn hoá tiến bộ dưới quyền lãnh đạo của đảng vô sản mácxít.

Văn kiện Đảng 1930 - 1945,

Ban Nghiên cứu Lịch sử Đảng Trung ương
xuất bản, Hà Nội, 1977, t.III, tr.363-368.

